

ਸੇਧਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ।

ਖੇਸਲਾ ਅਤੇ ਫਲਸਾ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਸ਼ਿਵ ਪਰਸ਼ਾਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1950 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੇਧ ਨੰਬਰ 675

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ (1898 ਦਾ 5) - ਧਾਰਾ 417 ਅਤੇ 439—ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ—ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼—ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼-ਵਿਰੁੱਧ ਸੇਧ-ਕੀ ਧਾਰਾ 439 (5) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- "ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਪੈਂਦੀ ਹੈ"—ਚਾਰੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇ- ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ- ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 417 (3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 439 (5) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 417 ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਧ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਾਗਥੀਹਾਨੀ ਬਨਾਮ ਥਿਮਸੇਟੀ ਗੌੜਾ (1) ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 435/439 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ.ਲੈਲ ਦੇ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਲ.ਸੰਘੀ, ਐਮ.ਆਈ.ਸੀ., ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ 16 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਲਟਦਿਆਂ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਾਸਥੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਮ.ਆਰ. ਛਿੱਬਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਦੇਸ਼

ਫਾਲਸਾ, ਜੇ.- ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਸੇਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 15 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨੂੰ 4,000 ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਕਤੂਬਰ, 1950 ਵਿੱਚ, ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨੇ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਤੋਂ 6,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 11,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਗਿਰਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ 6,000 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਾਘੀ ਰਾਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਕਾਨਾਂ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਨ। ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਕਾਨਾਂ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨੇ ਜੂਨ, 1952 ਵਿੱਚ ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 25 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ 12 ਅਗਸਤ, 1952 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ 29 ਅਗਸਤ, 1952 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 24 ਅਕਤੂਬਰ 1953 ਨੂੰ ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਘੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 15 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1,000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨੇ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 19 ਜੂਨ, 1956 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 16 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ 417(3) ਧਾਰਾ 439 (5X ਸੈਕਸ਼ਨ 417 ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ , ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ , ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।“

ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 439 (5), ਜੋ ਕਿ ਹਾਲੀਆ ਸੇਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਸ ਧਿਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਸੇਧ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 439 (5) ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 439 (5) ਵਿੱਚ "ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸੇਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ।

ਇਹ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 417 ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਸੇਧ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਜੋ ਕੇਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਧਾਰਾ 439 (5) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲੇੜੀਂਦੀ ਸੇਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੇਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 417

(4) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, *ਚੇਅਰਮੈਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਨਾਗਥੀਹਾਨੀ ਬਨਾਮ ਐਨ ਥਿਮਸੇਟੀ ਗੌੜਾ* (1), ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਦਮਨਾਭਿਆ, ਜੋ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 417 (3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 439 (5) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 417 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਤੀਜੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧੋਖੇ ਬਾਰੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਫ਼ੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਦੁਕਾਨਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਰਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਨ ਜਿਸਦਾ ਪਿਤਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਅਣਜਾਣ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗੜਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ. - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਖੇਸਲਾ, ਜੇ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਮੈਸੂਰ 62.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਮੈਸੂਰ 62.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।